

Anton Olsen bjargaði 4.423 flóttafólkum av søkkandi skipi

1975: Tá kokkurin umborð á Claru Mærsk fekk boð frá skiparanum um at gera døgurða til fleiri enn 4000 menniskju, helt hann, at Anton Olsen var vorðin óður í høvðinum

Anton Olsen í Rituvík gjørdi eitt satt bragd í Suðurkinesiska havinum, tá hann í 1975 sum skipari á danska farmaskipinum Claru Mærsk bjargaði 4.423 suðurvietnamnesiskum flóttafólkum av søkkandi skútu.

Anton doyði í 1997, men einkjan eftir hann, Bergtóra Olsen, hevur sagt John S. Myllhamar frá hendingini, sum kom á forsíðuna í tíðindabløðum um allan heim.

Sum so mangan áður, var Bergtóra farin ein túr við manninum út at sigla. Ikki grunaði hon, at hesin túrurin fór at vera øðrvísi enn hinir.

Tá høvundurin, sum gevur út bókarøðina – Skakandi tilburðir – hitti Bergtóru Olsen, greiddi hon soleiðis frá hendingini:

“Tá vit hin 30. apríl um kvøldið fóru úr Bangkok við kós móti Hong Kong, droyndu vit ikki um, at vit innanfyri tey næstu fimm samdøgri fóru at fremja søgurnar størstu sjóbjarging við at bjarga 4.423 mannalívum.

Vietnamkríggið var júst av, og fólk í hópatali flýggjaðu úr landinum. Tá eg um morgunin 2. mai kom upp á brúnna á Claru Mærsk, segði Anton mær, at Saigon var fallið. Vit hugsaðu ikki stórvægis meira um tað. Seinni um dagin hoyra vit neyðarkall frá einum skipi. Tá vóru vit stódd út fyri Mekongflógvanum í Suðurkinesiska havinum. Neyðarkallið ljóðaði, at tað vóru umleið 3000 flóttar úr Saigon umborð, og at tey vóru bæði svong og tyst, motorurin var steðgaður og leki

var á skipinum. Tey høvdu brúk fyri hjálp alt fyri eitt!

Anton gav við tað sama boð um at seta kós móti neyðstadda skipinum. Tað, ið mest var umráðandi fyri Anton og manning hansara, var at bjarga mannalívum. Tá vit komu fram til skipið, var longu nakað av sjógvi komið í tað, tí hol var komið á skipssíðuna. Hóast veðrið var av tí besta, gjørdist bjargingaratgerðin heldur torfør.

Vit lögdu við síðuna av flóttafólkaskipinum, men vietnamnesiska skipið var munandi minni enn Clara Mærsk, og tí var sera høgt upp á dekkið á farmaskipinum. Vandur var fyrri, at panikkur kundi koma í umborð, men tað bilti ikki. Tey neyðstøddu stríddust av øllum alvi fyrri at verða bjargað. Tey klintraðu upp eftir netum, togum og bjargingarleytarum, sum manningin á Claru Mærsk hevði hongt niður við síðuni á skipinum. Men, hóast tað tók nærum seks tímar at fáa øll innanborða, førði tað kortini ikki til teir stóru trupulleikarnar.”

Víðari greiðir Bergtóra frá, at tað var sera heppið, at veðrið var so gott henda dagin, tí Clara Mærsk var eitt skip, sum rullaði illa. Hevði tað bara rullað eitt lítið sindur henda dagin, so høvdu tey als ikki kunnað bjargað øllum hesum neyðstøddu menniskjunum.

Hon sigur, at nøkur av flóttarólkunum vóru vápnað, men Anton tók beinanvegin vápnini frá teimum og læsti tey inni. Av tí, at tey hvørki høvdu fingið vátt ella turt í fleiri dagar, vóru fleiri av teimum illa á holdi komin.

“Nakrir læknar vóru millum flóttafólkið og við heilivági frá okkum, hjálptu teir teimum, ið høvdu tørv á lækna hjálp.

Men, vit fingi eina óvæntaða uppgávu, ið vit ongantíð høvdu roynt áður. Kvinnur, sum vóru við barn, vóru eisini komnar umborð á skipið. Tríggjar vóru komnar so langt, at tær áttu umborð. Ja, vit máttu vera ljósmøður og taka ímóti trimum fittum nýføðingum. Áh! tað var ein heimur, teir føddust inn í. Hóast umstøðurnar vóru, sum tær vóru, gekk alt sera væl.

Clara Mærsk hevði bara fyra kørur til ferðafólk. At skipið tí bráðliga skuldi taka ímóti fleiri enn fyra túsund neyðstøddum menniskjum í øllum aldri, kravdi eina stóra umskipan umborð.

Á ferðini til Hong Kong, sum var umleið 1000 fjórðingar, fingi vit innrættað skipið til eitt hospitalsskip. Anton gav boð um at skipa arbeiðið soleiðis, at nøkur vórðu sett at taka sær av sjúkrarøkt og reingerð, onnur at býta mat út og syrgja fyri trygdini umborð.

Flóttafólkini vórðu bytt í bólkar. Nøkur hildu til

í tónum bingjum, onnur í lastini, á skipslúkunum og aðrastaðni. Vandur var fyrri panikki, tá maturin varð borin út, tí ótti var fyrri, at tað ikki var nóg mikið til so mong menniskju. Men, alt tyktist at laga seg eftir vild.

Tá kokkurin henda sama dag fekk boð frá Antoni at gera døgurða til 4000 menniskju, helt hann, at skiparin var vorðin óður í høvðinum. Hann visti tá ikki, at teir nakrar tímar seinni skuldu borðreiða fyri so mongum gestum.

Seinni greiddi Anton systir síni Petru Hansen í Miðvági frá, at tað var, sum tá Jesus mettaði tey 5000. Maturin bleiv ongantíð uppi.

Undir einari takkarkvæðu nakað seinni greiddi ein professari, sum var við flótt-

Myndirnar eru tiknar av brúnni á Claru Mærsk niður á Vietnamesiska flóttafólkaskipið, ið hevði fingið motorsteðg og var byrjað at taka sjógv inn.

Myndirnar eru tiknar av brúnni á Claru Mærsk og niður á vietnamesiska flóttafólkaskipið, sum hevði fingið motorsteðg og var byrjað at taka sjógv inn

Clara Mærsk er komin til Hong Kong við flóttafólkunum. Tað var ein gleðistund fyri hesi fólk, tá tey frættu, at tey øll fingið loyvi at sleppa í land

fólkaskipinum millum annað soleiðis frá: “Tit hava bjargað okkum. Í tveir dagar og tvær nætur vóru vit umborð á vietnamesiska skipinum, sum var um at søkka. Vit høvdu einki vatn og ongan mat. Sólin brendi okkum. Onkur doyði, og onnur vóru næstan deyð. Skip sigldu fram við okkum, men steðgaðu ikki. Vit vóru sera tung í huga, bóðu Guð um, at eitt undur mátti henda. Og undrið hendi klokkan tvey sama dag. Tað var Clara Mærsk, ið kom til okkara sum ein frelsandi eingil...”

Undir hesi samkomu fingi Anton og konan eina gávu frá vietnamesisku flóttafólkunum.

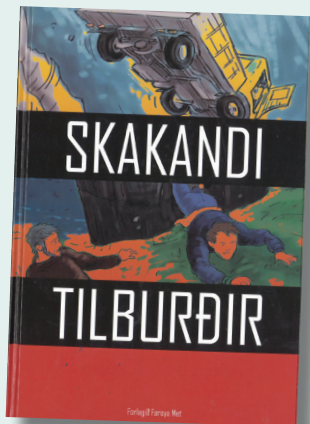
.....

Clara Mærsk kom til Hong Kong, meðan allur býurin hevði nóg um at vera at taka sær av bretsku drotningini, ið var komin á almenna vitjan har. Ótti valdaði tó millum flóttafólkið, tí tey vistu ikki, um tey sluppu í land í Hong Kong og tískil møguliga fóru at verða send aftur til Vietnams.

Tað var tí ein gleðilig stund, tá tað um hátalaran var rópt: “Øllum 4.423 flóttafólkunum nýtist ikki at óttast, myndugleikarnir í Hongkong vilja sleppa øllum í land...”

Henda fráboðan førði til hurraróp, lógvabrestir og gleðitár.

(Brot úr Skakandi tilburðir/ 2007)

Við loyvi frá forlagnum Føroya Met úr bókini »Skakandi tilburðir VI«, 2011, sum fæst í bókahandlum kring landið.